

SMÝSL, NEBO NESMÝSL?

Foto: Osobní archiv bratra Lva

Když jsme poprvé jeli do trapistického kláštera v Novém Dvoře navštívit bratra Lva, tak nějak podvědomě jsme čekali někoho vzhledem mezi mistrem Yoda a Gandalfem. Přivítal nás ale mladý muž, který v žádném případě nemluví v hádankách. Klidně si ho dovedu představit jako chlápka, který provozuje extrémní sporty a pořádá kurzy přežití. I když není takový intenzivní řeholní život něco podobného? Posuďte sami.

Trapisti, opravdu se trápíte?

Tohle spojení Čechy vždycky napadne, ale původ toho slova je ve francouzštině. La Trappe doslovně znamená sklep nebo taky padací dveře. A geograficky je to název prvního kláštera, ve kterém došlo k reformě našeho řádu. No, a v životě se občas trápí každý, takže my nejsme výjimkou.

Co člověka přivede do kláštera? Existuje nějaký hlas shůry? A slyšel jste ho?

Ještě za komunistů jsem chodil s tátou ministrovat a u nás byl pan farář, který mi říkal: „Chlapče, ty to tady po mně jednou vezmeš.“ Pamatuji si, že už od takových pěti let jsem si říkal, ne že bych chtěl být přímo knězem, ale že bych s Bohem chtěl něco mít. Možná i proto, že v té době byla víra skoro odboj. Tenhle jakoby maličký elektrický impuls, skoro nic, ale hodně důležitý, se v mém životě opakoval mnohokrát: „Jestli Bůh je, stálo by za to být mu na blízku.“

Pak ale, kolem patnáctého roku, kdy si člověk začíná život skládat v hlavě, mi plno věcí nedávalo smysl. Víra stylem „Musíš tohle! Nesmíš tamto!“, a ty vidíš, že mnozí to stejně nedělají. Není za tím nic, jen plnění nějakého nařízení. Brácha i já jsme tak nějak vyšuměli. Studoval jsem pak pedagogickou školu a tam jsem se potkal s klukem, který byl srdcař. Sice o sobě říkal, že je satanista, ale já si ho doteď strašně vážím. Chtěli jsme rozjet projekt Šance pro kluky od patnácti výš, kteří začali fetovat nebo se flákat, abychom jim dali prostor a aby mohli najít smysl svého života. No ale sami jsme nevěděli, co to je. Hledali jsme nějaký systém, podle čeho je tam budeme vzdělávat. Na to jsme neměli odpověď. Jednou jsme seděli v hospodě a on mi říká: „Hele, ty znáš ty katolíky, oni furt melou o tom, že ví, co je to pravda, tak se zajď někam zeptat.“ A tak jsem se poptal a byla mi doporučena návštěva zdejšího kláštera. Jediné, co jsem o trapistech tehdy věděl, že známý mého kamaráda byl v klášteře Sept Fons. Když jsem se ptal: „Co tam dělají?“ dozvěděl jsem se: „No, modlí se a pracují.“ A mě tehdy napadlo, že ti chlapi jsou paka, že si takhle pokazili celý život.

Bratr Lev

S těmito znalostmi jsem sem přijel a tady se to potkalo: Ty malé elektrické impulzy, které byly během mého života vloženy do mé duše, se setkaly s reálnou výzvou, co bych se svým životem mohl udělat. A věděl jsem, že jestli v životě nezajedu na hlubinu, tak by to mohlo dopadnout hodně blbě. Přerušil jsem proto studium a vrátil se sem na rok. A po roce jsem řekl, že bych tu chtěl zůstat.

Na to, aby sem člověk vstoupil, už musí být trochu svatý, ne?

Kdepak! Na to, aby člověk vstoupil do kláštera, jsou v podstatě čtyři zemité požadavky. Člověka sem musí dovést autentické povolání. Touha po Boží blízkosti, po tom, že přátelství s Bohem chci zasvětit celý život, a předpoklad, že tohle dokáže můj život naplnit. Bez toho by se z života stalo živoření. Pak je požadovaná určitá fyzická způsobilost, protože dost pracujeme, a psychická vyrovnanost. A také, aby komunita dotyčného dokázala přijmout, aby to nebyl cizí element, který sem nezapadne.

Svatost, to je potom letitý plod vaší upřímné spolupráce s Boží milostí.

Co je tu pro nováčka nejtěžší?

On sám. A hned druhý den na to přijde. Člověk se setká s iluzemi. Co si o sobě myslel, co si vytvořil, masky, který si nasadil, a často jsou to i dobrá předsevzetí a najednou to začne padat. Všechno, co není on, z něj opadá, protože to bylo divadlo. Občas zbožný, občas nezbožný... ale divadlo. A to hodně bolí.

Štvou vás někdy bratři?

Jé, a jak. A já je určitě taky. Tady jsme na zemi, tady se budeme prát pořád. Ale jde o to, vnést pravdivost do našich vztahů. Pokud mě někdo štve, tak se vždycky zamyslím, o co jde, a z devadesáti procent je tam moje vlastní sebeláska nebo přecitlivělost. Bratrský život je vynikající škola, jak se naučit rozeznávat tyhle vnitřní parazity a odstraňovat je. Pokud ale přijdu na to, že je něco špatně s tím druhým, zajdu za ním, a ne, že ho nějak skásnu a vynadám mu, ale zeptám se: „Hele, nerozumím tomu, co děláš, prosím, vysvětlí mi to.“

Mluvil jste o vnitřních parazitech, co to je?

Křesťanská tradice to nazývá hříchem. Je to to naše vnitřní nakřápnutí na všech rovinách, ve vztazích, v duchovním životě, v pomoci druhým. Například kamarád pracuje v sociální branži a říká: „Máme tu bezdomovce, takovou místní výraznou postavíčku. V létě se u něj dvakrát za den někdo zastaví, donesou burčák, vyfotí se s ním a dají si to na sociální síť: „Jak jsem pomohl bezdomovci!“ Jenže ten chlap tímhle přístupem do svého problému zabředá čím dál víc. A takhle my fungujeme všichni všude. Pokud si na to nedám pozor, tak i všechna pomoc lidem nebo duchovní zážitky budou jenom o mně samotném. Pokud nejsem řádně „zacentrovaný“, pokud nejde o setkání s Ježíšem Kristem (což prochází přes konkrétní lidi nebo situace), točím se rafinovaně jen kolem sebe.

Váš denní řád je celkem stereotypní, ale je to program, který se cizeloval stovky let. Jaký má účel?

Aby se člověk nezbláznil, musí mít každý život nějakou zdravou rutinu, řád. I venku mají lidé program dne, školní rozvrh. Proč? Abych se dokázal koncentrovat na to pod-

statné, abych se k tomu mohl vracet a prohlubovat to. Život může být naplněný jedinečně tehdy, když dokážu jít pod povrch a najít tam smysl. To neznamena, že je bezbolestný nebo snadný. Pro nás je ten jednotící prvek dne vztah s Bohem. Proč se sedmkrát denně vracíme do kostela, proč je práce nebo četba rozsekaná modlitbou? Přesně pro to, abychom se vrátili k tomu nejpodstatnějšímu. Celé je to o udržování živého vztahu.

Když jsme vás s bratry viděli při modlitbě, napadlo nás: jak tělo slouží duchovnímu životu?

Je to jako s Malým princem, když si ochočuje lišku. Nejde to rychle. Pozor na nějaké rychlokurzy asketiky. Pokud své tělo neznám a nedávám mu, co potřebuje, tak

nemůžu čekat, že mi bude pomáhat. Naopak to bude děsná komplikace. Musím své tělo znát a přijmout, musíme mu dát, co potřebuje: zdravý spánek, zdravé jídlo a zdravý pohyb. Bůh nám svěřil rozum, svobodnou vůli, ale taky tělo, a to já nemůžu mrzačit. Co se týká modlitby, pokud při ní mám být přítomný Bohu, nemůžu se u toho povalovat. Je logické, že když chci být někomu přítomný, tak se musím nachystat, „naladit“, a to na všech rovinách. Při modlitbě nejde o to mít sepnuté ruce a nutit se do nějaké polohy, ale být tak, abych dokázal vnímat, být v realitě, v přítomnosti Někoho, kdo mě miluje.

Na co potřebujeme mnichy, kteří se „jen modlí“, na co jste světu?

Řekl bych, že je v tom určitá spravedlnost vůči Bohu. On nám dal úplně všechno a tady je skupinka lidí, kteří se mu, byť uboze, snaží jménem všech děkovat. Když svojí mámě aspoň jednou za rok neřekneš, že ji máš rád, tak ona se toho asi nebude dožadovat, ale třeba ji to bude trochu trápit. A za druhé, každý člověk touží po lásce a lidé v klášteře, kteří žijí zasvěcení Bohu, jsou pro svět hmatatelným důkazem, že se Bohu dá dát celý život. A že ten život může být naplněný skutečnou láskou. Jsme jakoby prst, co ukazuje nahoru na to, o čem dnes plno lidí pochybuje.

Měl byste nějaký osobní vzkaz pro kluky?

Mějte odvahu!
Nebojte se života!
A mějte správný Cíl!

*Za rozhovor ze srdce děkují
Zbyněk a Helena*

Jak nezrezivět

Milý Mirku, děkuji moc za tvůj zájem. K tomu, abys „nezrezivěl“, ti doporučím čtyři věci. Za prvé každý den běhat nebo sportovat. Za druhé být u obrazovky jenom, když je to naprosto nutné. Vyhradit si čas, kdy u monitoru za žádnou cenu nebudeš. Za třetí číst opravdové papírové knihy. To je pro duševní hygienu naprosto klíčové. Já osobně každé ráno při snídani čtu romány. A jako poslední dělat něco rukama. Neomezovat se jenom na hlavu, být kreativní. Plést svetry by pro kluky asi nebylo úplně ono, ale zkus se třeba naučit vařit nebo hrát na housle. Prostě nějak využívat své kreativity. Ale hlavně se držet od obrazovek, co nejdál to jde. Monitory dokážou úplně vygumovat mozek, neboť skrze ně se na nás valí neustálý přísun zpráv, všemu a laciné zábavy. To snižuje naši schopnost koncentrace a soustředění. V tvém úsilí o duševní i fyzickou svěžest ti přeji mnoho úspěchů.

PROF. IVAN FOLETTI,
vedoucí Centra raně středověkých studií
při semináři dějin umění na Masarykově univerzitě

Foto: phoenix021 - Adobe stock

Už téměř rok místo školy sedím před monitorem a přestává mě to bavit. Nemůžu chodit na tréninky ani na kroužky a už začínám mít pocit, že rezivím. Můžete mi poradit, co mám v této době dělat?
Mirek, 16 let